ПРОГРАМА ЗА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА

НА РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ ЗА 2023 ГОДИНА

У П А Т С Т В О

ЗА КОРИСНИЦИ НА СРЕДСТВА ОД ПРОГРАМАТА ЗА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА НА РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ ЗА 2023 ГОДИНА ЗА:

- **МЕРКА 121 - ИНВЕСТИЦИИ ЗА МОДЕРНИЗАЦИЈА НА ЗЕМЈОДЕЛСКИ СТОПАНСТВА;**
  - **Набавка на педигрирани чистокрвни или хибриди свињи (нерези и назимки) во периодот од 01 јануари до 30 септември 2023 година**
  - **Набавка на пчелни матици и пчелни роеви во периодот од 01 јануари до 30 септември 2023 година**
  -

Упатство за корисници на средства од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој 2023

ВОВЕД

Ова Упатство има за цел запознавање на корисниците со целта, начинот на спроведување и намената на средства од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година за Мерка 121 - Инвестиции за модернизација на земјоделски стопанства.

Упатството вклучува и објаснување по однос на процесот на доставување на документи, обработка на барањата, контрола на лице место и реализација на инвестициите.

МЕРКА 121 - ИНВЕСТИЦИИ ЗА МОДЕРНИЗАЦИЈА НА ЗЕМЈОДЕЛСКИ СТОПАНСТВА

ОПИС НА МЕРКАТА

ПОДДРШКАТА ЗА ИНВЕСТИЦИИ ЗА МОДЕРНИЗАЦИЈА НА ЗЕМЈОДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА СЕ РЕАЛИЗИРА ПРЕКУ УНАПРЕДУВАЊЕ НА ФИЗИЧКИОТ ПОТЕНЦИЈАЛ НА ЗЕМЈОДЕЛСКОТО СТОПАНСТВО:

Целта на мерката 121 – „Инвестиции за модернизација на земјоделски стопанства“ е подобрување на целокупните резултати од работењето на земјоделското стопанство и достигнување на повисоки стандарди од минималните стандарди утврдени со законите од областа на земјоделството или новововедени стандарди од областа на земјоделството.

Инвестициите согласно оваа мерка се наменети за зголемување на ефикасноста на производството преку намалени трошоци за земјоделско производство и подобрување на квалитетот на земјоделско производство, и/или за достигнување на повисоки стандарди од минималните стандарди утврдени со закон или за достигнување на новововедени стандарди согласно со закон и тоа само за оние инвестиции кои се сметаат за дополнителни инвестиции за достигнување на минимални стандарди и не доведуваат до зголемување на производниот капацитет

ПРИФАТЛИВИ ИНВЕСТИЦИОНИ АКТИВНОСТИ И ПРИФАТЛИВИ ТРОШОЦИ ПО ИНВЕСТИЦИОНИ АКТИВНОСТИ

Трошоци за набавка на пчелни матици и пчелни роеви од одобрени одгледувалишта согласно Закон за сточарство
Трошоци за набавка на педигрирани чистокрвни или хибриди свињи (нерези и назимки) од увоз или од признати организации согласно Законот за сточарство

Октомври 2023

Упатство за корисници на средства од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој 2023

НАПОМЕНА: **Инвестицијата која е предмет на финансирање треба да е набавена, испорачана и платена во периодот утврден во јавниот повик 09/2023**

КОРИСНИЦИ

Општа дефиниција на корисник
За проектите од мерка 121 потенцијален корисник е земјоделско стопанство упишано во Единствениот регистар на земјоделски стопанства во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, во согласност со Закон за земјоделството и рурален развој по следниве основи:

Физички лица:

- Индивидуален земјоделец – носител на земјоделско стопанство вршител на земјоделска дејност согласно Закон за вршење на земјоделска дејност;
- Индивидуален земјоделец – носител на семејно земјоделско стопанство кој се стекнал со статус на осигуреник согласно Закон за пензиско и инвалидско осигурување;
- Индивидуален земјоделец – носител на земјоделско стопанство кој се занимава со земјоделство како дополнителна дејност;
- Трговец поединец – регистриран согласно Закон за трговски друштва;

Правни лица:

- Трговски друштва регистрирани согласно Закон за трговски друштва;

НАПОМЕНА: Барателите треба да го ажурираат статусот и податоците на земјоделското стопанство во Единствениот регистар во земјоделски стопанства и истото можат да го направат во Подрачната Единица на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Октомври 2023

КРИТЕРИУМИ КОИ ТРЕБА ДА ГИ ИСПОЛНИ БАРАТЕЛОТ И МАКСИМАЛНА ВРЕДНОСТ НА ПРИФАТЛИВИ ТРОШОЦИ.

ПРОИЗВОДНИ КАПАЦИТЕТИ НА БАРАТЕЛОТ		
Тип на инвестиции	**Соодветни капацитети**	**Максимална вредност на прифатливи трошоци по корисник**
1) Набавка на добиток	педигрирани чистокрвни или хибриди свињи (нерези и назимки), со потекло од увоз или признати организации согласно Законот за сточарство	до 10.000.000 денари прифатливи трошоци по поединечен корисник
2) Набавка на матици и роеви	пчелни матици и роеви од одобрени одгледувалишта согласно Закон за сточарство	до 600.000 денари прифатливи трошоци по поединечен корисник

НАЧИН НА КО-ФИНАНСИРАЊЕ

ОПШТИ ПРИНЦИПИ

Финансирањето од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година се врши врз основа на одобрено барање за исплата. Исплата на средства се врши по целосна реализација на инвестицијата согласно условите и критериумите за финансиска поддршка. Корисникот на Програмата во целост е одговорен за реализација на одобрената инвестиција.

Финансиската поддршка се исплаќа по принцип на ко-финансирање на реализирани и исплатени инвестиции од страна на корисникот во висина од 50% од вредноста на одобрените прифатливи трошоци.

Ставката на ко-финансирање се зголемува во одредени случаи, и изнесува:

- 55% од вредноста на одобрената инвестиција, за инвестиции поднесени од носител на земјоделско стопанство од 18 години старост до 40 години старост на денот на поднесување на инвестицијата;
- 60% од вредноста на одобрената инвестиција, за инвестиции во земјоделско стопанство кое се наоѓа во подрачје со ограничени можности;
- 65% од вредноста на одобрената инвестиција, за инвестиции поднесени од носител на земјоделско стопанство од 18 години старост до 40 години старост на денот на поднесување кое се наоѓа во подрачје со ограничени можности.
- 75% за инвестиции во недостапни рурални заедници

ОСТАНАТИ ПРИНЦИПИ

- **Принцип на единечно финансирање** – Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година финансира типови на инвестиции кои не се финансираат од други грант фондови, од Буџетот на Република Северна Македонија или други фондови од донаторски или финансиски институции, а се со цел да се избегне двојно финансирање на самата инвестиција.
- **Принцип на грант** – Поддршката по овој основ подразбира доделување на неповратни финансиски средства (грант) од Буџетот на Република Северна Македонија.

ПОСТАПКА ЗА ИЗБОР НА КОРИСНИЦИ

Избор на корисници се врши со проверка на исполнување на условите за користење на средства за инвестиции предвидени со мерката 121. Барателите кои ги исполниле условите за стекнување со право на користење финансиска поддршка се рангираат со бодување согласно подолу прикажаната табела. Агенцијата ќе изврши исплата во рамките на расположливите средства утврдени со Програмата.

Показатели	**Бодови**
Доколку вкупната вредност на инвестицијата не надминува 1.500.000 денари	15
Доколку вкупната вредност на инвестицијата е помеѓу 1.500.001 денари и 3.000.000 денари	10
Доколку вкупната вредност на инвестицијата е помеѓу 3.000.001 денари и 6.000.000 денари	5
Доколку носителот на земјоделското стопанство односно едно од одговорните лица на правното лице е на возраст од 18 до 40 години на денот на поднесување на барањето, **или** доколку носителот на земјоделското стопанство односно едно од одговорните лица на правното лице е жена	20
Доколку носителот на земјоделското стопанство е индивидуален земјоделец кој е регистриран согласно Законот за вршење на земјоделска дејност, односно Законот за пензиско и инвалидско осигурување или е правно лице регистрирано за вршење на примарна земјоделска дејност	50

НАПОМЕНА: **За да биде прифатлив, корисникот на поддршката треба да добие најмалку 51 бод.**

ПОСТАПКА ПРЕД АФПЗРР

1. **Поднесување на барање**

Барањата се поднесуваат електронски по извршена регистрација на e-baranje.ipardpa.gov.mk

Барателите потребно е да креираат електронско барање за исплата со бараните податоци и да прикачат задолжителни електронски документи (фактури, сметкопотврди, детални испратници за испорачаните матици/роеви/добиток, уредно заверени, Решение за запишување на земјоделско стопанство во ЕРЗС при МЗШВ не постаро од еден месеци од денот на објавување на јавниот повик, налог за плаќање ПП30/ПП10 со извод за плаќање, образец на Договор уредно заверен со потпис и печат и други).

Образец на договорот, во 4 примероци (ОРИГИНАЛ), уредно заверен со потпис и печат на барателот, да се достави со целокупната документација до Агенцијата!

Електронски пополнетото барање за исплата од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година на македонски јазик, уредно заверено со потпис и печат од барателот, заедно со целокупната потребна документација оригинал се доставуваат во затворен плик со назнака на предната страна на пликот во горниот лев агол "НЕ ОТВАРАЈ" Барање за исплата и Архивски број на Барањето (0923-12125-XXXX/1). Барањето може да се достави по пошта или лично во писарницата на Агенцијата, во спротивно Агенцијата не презема одговорност за затурање или предвремено отворање на барањето.

Потребните документи се доставуваат до:

Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и рурален развој, Сектор за одобрување исплата, ул. „3-та Македонска бригада" бр. 20 зграда на Македонија Табак блок Ц 1000 Скопје, Република Северна Македонија или лично на рака во писарницата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој (АФПЗРР), на истата адреса.

Упатството за регистрација на барателите во системот за електронско поднесување на Барање за исплата може да се превземе на почетната страна на e-baranje.ipardpa.gov.mk. Упатството за корисници за поединечна мерка може да се превземе по започнување на креирање на барање за мерката.

2. **Обработка на барање и избор на корисници**

3. **Обработка на барање за исплата и постапка за одобрување на исплата**

Откако ќе биде завршена инвестицијата корисникот треба да достави барање за исплата и останата документација со која ќе се потврди дека инвестицијата е завршена. Документите кои ќе бидат доставени од страна на корисникот треба да бидат заверени со потпис и печат од органот/фирмата која ги издава.

Проверката на финансиската документација се извршува исклучиво на оригинали или копии заверени на нотар при што во случај да се доставени оригинални документи после завршување на постапката за одобрување на исплата Агенцијата ги враќа истите заедно со донесеното решение до крајниот корисник. Истите ќе бидат означени со печат на Агенцијата како би се избегнало понатамошно двојно финансирање.

Доколку документите кои се пропратни кон барањето за исплата се доставаат после рокот, барањето ќе биде одбиено и износот на финансиска поддршка нема да биде исплатен.

Доколку се настанати промени во барањето за исплата т.е се набават активности кои не се предмет на финансика поддршка, истото барање нема да биде исплатено, или ќе биде делумно исплатено во зависност од ефектот кој настаната промена ќе го има врз целокупната инвестиција.

По административната проверка доколку барањето за исплата е комплетно и соодветно, предметот ќе биде проверен на лице место од страна на овластени лица на Агенцијата кои имаат за цел да ја проверат реализацијата на инвестицијата во целост согласно барањето за исплата. По извршената контрола на лице место, ќе биде изработен извештај во кој детално ќе биде опишана фактичката состојба утврдена на лице место. Истиот треба да биде потпишан од страна на лицата кои ја вршат контролата и од самиот корисник или овластено лице од страна на корисникот. Во случај на забелешка на извршената контрола, корисникот има право истата да ја наведе во извештајот.

По извршената контрола, доколку се констатира дека реализацијата на инвестицијата е во целост, се продолжува со постапката за одобрување на исплата. Доколку се констатира неусогласеност на процесот на реализација на инвестицијата во целост и во согласност приложената документација се продолжува постапката за одбивање на барањето за исплата.

Финансиска поддршка се исплаќа само за констатираниот жив добиток/матици/роеви, доколку е во согласност со условите и критериумите утврдени со Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој.

Откако ќе биде одобрена исплатата, Агенцијата донесува решение за одобрување на исплата. Доколку биде одбиено барањето за исплата, Агенцијата донесува решение за одбивање.

Со решението крајниот корисник ќе биде известен за сумата која му е одобрена т.е одбиена, притоа може да приложи тужба во управна постапка до Управен суд согласно законските предвидени постапки.

До корисникот заедно со решението ќе биде доставен и 2 примерока од договорот за користење на финансиска поддршка со прилог за инвестицијата која е одобрена.

Против решенијата на АФПЗРР не е дозволена жалба и истите се конечни во управна постапка.

Против решенијата на АФПЗРР може да се поведе управен спор во рок од 30 дена по прием на решението. Поведувањето на управниот спор не го одлага извршувањето на решението (член 20 од Законот за основање на Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој („Службен весник на Република Македонија“ бр.72/07, 05/09,43/14, 193/15, 39/16, 164/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“190/2019).

Упатство за корисници на средства од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој 2023

ГЕНЕРАЛНИ НАПОМЕНИ

1. Барателот поднесува уредно и комплетно пополнето барање за исплата.
2. Барателот ја доставува документацијата во затворен плик преку препорачана пошта на адреса: Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, Сектор за одобрување исплата, ул.Трета Македонска Бригада бр. 20 (зграда Македонија Табак блок Ц) 1000 Скопје, или со предавање во архивата на Агенцијата секој работен ден од 9:00 до 16:00 часот. На предната страна на пликот во горниот лев агол да пишува "НЕ ОТВАРАЈ" и мерката/потточка за која аплицира.
3. Барателот ја доставува дополнителната документација во затворен плик преку препорачана пошта на адреса: Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, Сектор за одобрување исплата, ул.Трета Македонска Бригада бр. 20 (зграда Македонија Табак блок Ц) 1000 Скопје, или со предавање во архивата на агенцијата секој работен ден од 9:00 до 16:00 часот. На предната страна на пликот во горниот лев агол да пишува "НЕ ОТВАРАЈ" дополна за архивски број кој ќе биде наведен во известувањето за дополнување на барањето.
4. Доколку фактурите кои се доставени во прилог на проектот се од странство, потребно е истите да бидат преведени на македонски јазик од овластен судски преведувач.
5. Исплатата на средства од оваа Програма по корисници ја врши Агенцијата врз основа на одобрени барања за исплата.
6. Доколку барателот или корисникот на средства од програмата ја промени адресата за коресподенција, истиот е должен да ја извести агенцијата.
7. Доколку барателот се откажува од инвестицијата односно финансиската поддршка од Агенцијата пред донесување на одлука за ко-финансирање, истиот е должен писмено да ја извести агенцијата.
8. Пред поднесувањето на барањето, барателот е должен да ги има намирено сите финансиски обврски кон Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, како и финансиските обврски кон Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта и воден надоместок кон водостопанските претпријатија.
9. Агенцијата го задржува правото да побара дополнителна документација.
10. Пред поднесување на барањето за исплата, барателите треба да ги имаат ажурирано податоците во Единствениот Регистар на Земјоделски Стопанства согласно фактичката состојба.

Упатство за корисници на средства од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој 2023

НАПОМЕНА: Во случај на техничка грешка во текстот на ова Упатство важат одредбите од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година, Правилникот за поблиски критериуми за избор на корисници по мерките за рурален развој и Правилникот за поблиските дополнителни услови за поддршката од мерките за рурален развој.

Контакт:

Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, Сектор за одобрување исплата.

Телефон 02 3097 460, секој работен ден од 10.00 до 16.00 часот

Е-пошта: ipardpa.info@ipardpa.gov.mk

ПРИЛОГ 2 – ПОТРЕБНИ ДОКУМЕНТИ КОИ СЕ ДОСТАВУВААТ СО БАРАЊЕТО ЗА ИСПЛАТА

1	**Фактури кои ги докажуваат реализираните трошоци со потпис и печат (оригинал) или фискална сметка со сметкопотврда или при увоз на стока, странската фактура да биде пропратена со превод од овластен судски преведувач**		**Да**
2	**Детални испратници за набавените матици/роеви/набавен добиток,уредно заверени (оригинал) или CMR (Товарен лист) - во случај на увоз на стока (оригинал)**		**Да**
3	**Извод од банка што го докажува плаќањето или при увоз, SWIFT е релевантен документ за плаќања во странство**	**Н/П**	**Да**
4	**Налог за плаќање ПП30/ПП10 на име на барателот со кој се извршува плаќањето (оригинал) - при увоз, релевантен документ е акредитив - налог 1450 за плаќања во странство**	**Н/П**	**Да**
5	**Фотокопија од педигре или Потврда од овластена институција за издадено педигре**	**Н/П**	**Да**
6	**Решение за запишување на земјоделско стопанство во Единствениот регистар на земјоделски стопанства – издадена од подрачна единица на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство не постаро од еден месец сметано од денот на објавување на јавниот повик**		**Да**
7	**Царинска декларација – во случај на увоз на добра (копија)**	**Н/П**	**Да**
8	**Регистарски број на одгледувалиште (РБО) доделен од Агенција за храна и ветеринарство со кој одгледувалиштето се идентификува**		**Да**
9	**Зоотехнички документ за набавени пчелни матици/роеви**	**Н/П**	**Да**
10	**Образец на Договор за финансиска поддршка уредно заверен со потпис и печат на барателот (оригинал, во 4 примероци)**		**Да**

Октомври 2023

У П А Т С Т В О

ЗА КОРИСНИЦИ НА СРЕДСТВА ОД ПРОГРАМАТА ЗА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА НА РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ 2023

Ова Упатство е **БЕСПЛАТЕН ПРИМЕРОК** наменет за потенцијалните корисниците на средствата од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој 2023 – Мерка 121, во кој се содржани сите информации за критериумите, условите за прифатливост на проектите и условите за финансирање и останати информации кои се неопходни за изготвување на „Барањето за исплата“.

Примероците од ова Упатство заинтересираните можат да ги подигнат директно во:

Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој,
бул. „ 3-та Македонска бригада“ бр.20
(зграда на Македонија Табак блок Ц)
1000 Скопје

електронска верзија на пакетот за аплицирање на веб-адресата на Агенцијата:

www.ipardpa.gov.mk

Октомври 2023